

Bayer Zsolt: Tikopia

2013 július 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

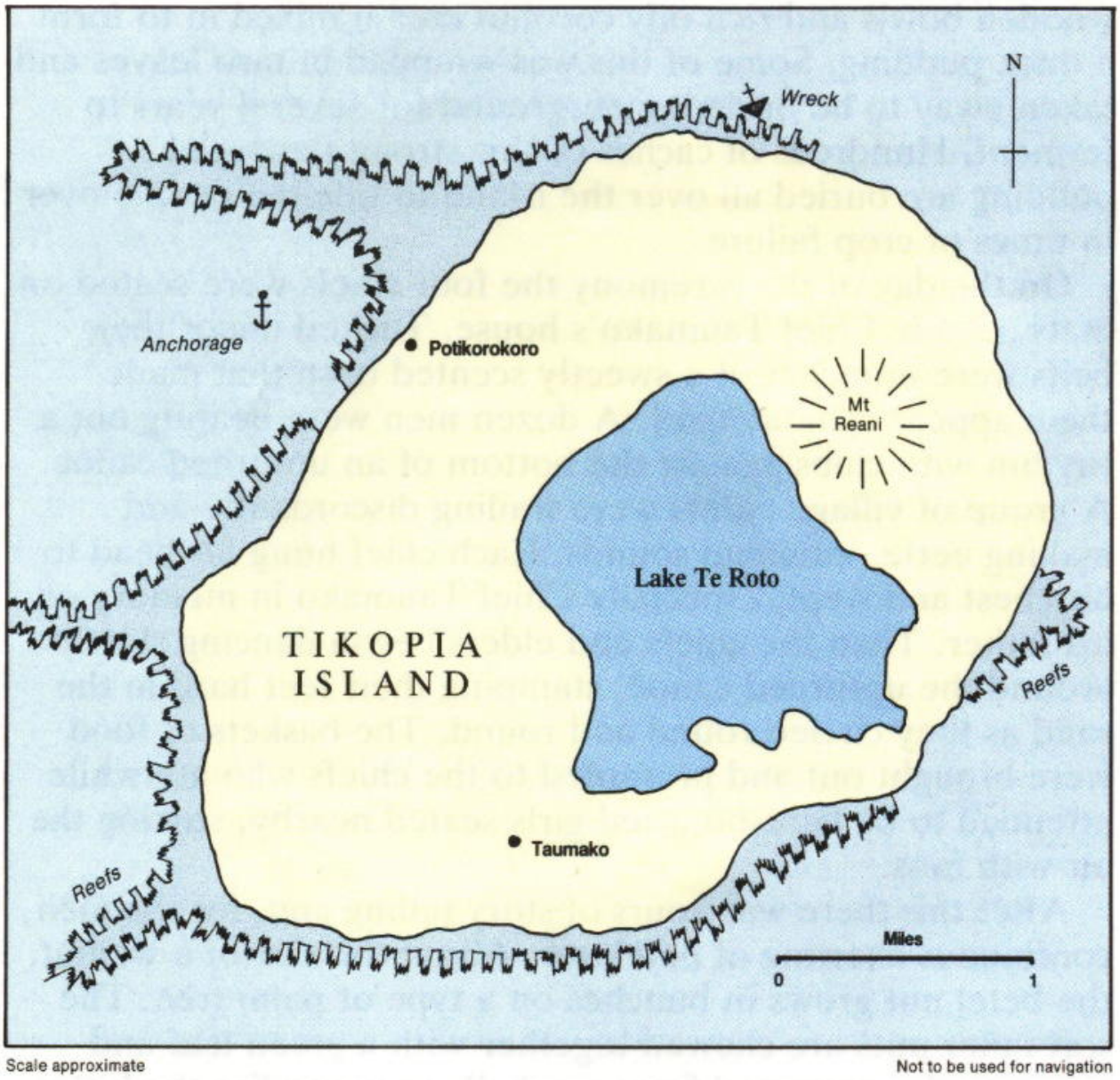
Mérték

Gyulai Iván ökológusprofesszor állítása szerint az emberiség már a múlt század nyolcvanas éveiben átlépte az „egybolygós” modellt.

Ez annyit jelent, hogy már 1980 óta több er?forrást használunk el, mint amennyivel a Föld nev? bolygó rendelkezik.

Ennek érzékeltetésére az ökológusok számon tartanak egy napot, amely a „túlkapás napja” nevet viseli.

Ez az adott év azon napját jelöli, amely napon az emberiség felélte az arra az évre rendelkezésére álló er?forrásokat. S attól a naptól kezdve a jöv?t éli fel, vagyis a gyermekei, az unokái er?forrásait. Ez a nap a nyolcvanas években november végére esett. Korunkban augusztus 22-én „ünnepeljük”. Tehát nyolc hónap alatt feléljük az évi er?forrásainkat, és harminc év alatt három hónapot rontottunk ezen a statisztikán. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi viszonyok mellett kilencven év múlva január elsején elfogyasztjuk majd egész évi er?forrás „adagunkat”. De nem reménykedhetünk ilyen „sok” id?ben, ugyanis az emberiség létszáma exponenciálisan növekszik, és jó eséllyel alig harminc év kell ahhoz, hogy eljussunk odáig. De még ezt a rettenetes kilátást is árnyalja néhány adat.

Például az, miszerint a term?talaj sokkal gyorsabban pusztul, mint ahogy létrejön. Vagyis: nálunk Európában, miközben létrejön egy hektár term?talaj, aközben elpusztul, elt?nik tizenhét hektár. Ugyanez a szorzó Kínában 57. Könnyen belátható, hogy ez nem fenntartható állapot, ám az emberiség mégis képtelen belátni. Ehelyett továbbra is a gazdasági növekedés b?vületében élünk, GDP-ben számolgatjuk az életünket, és a „fejlett” országok (birodalmak) expanzív módon telepítik ki saját mocskukat a „fejletlenebb” országokba, illetve szemérmetlenül kizsigerelik a fejletlenek er?forrásait. Példának okáért ma egyetlen kontinens, Afrika nem fogyaszt többet, mint

amennyi a rendelkezésére áll, ehhez képest már ma több mint egymillió kínai paraszt zsigereli ki az afrikai term?földet. Ugyanakkor a Nyugat szemrebbenés nélkül szállítja a veszélyes hulladékát például Kínába, ahol amúgy már a Nyugat mocska nélkül sem lehet leveg?t venni. S miközben az ökológusok szerint az emberiség ma másfél bolygónyi er?forrást fogyaszt el, jó tudnunk, hogy ez csak a megszépít? átlag. Ugyanis Nyugat-Európa és az Egyesült Államok „fogyasztása”már ma is 2,5 bolygó évente. Azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a normális evolúciós ütem során évente egy-két faj kipusztul. Ma több, mint évi húszezer! Ezzel szemben harmincezer év szükséges egy új faj kialakulásához – nekünk viszont sajnos nincs ennyi id?nk, hogy kivárjuk, amíg kialakul az ember helyett valami nem vagy legalább kevésbé kártékony fenevad…

Hétmilliárd ember él a Földön. Ezzel szemben alig néhány ezer európai bölény. Vagyis még korunk „értékszemlélete” alapján is könnyen belátható, hogy egy európai bölény lényegesen többet ér, mint egy ember. Ehhez képest az emberiség semmit sem tesz azért, hogy gátolja önnön végzetes létezési módját. Jared Diamond leírja az Összeomlás cím? nagyszer? m?vében, hogy miképpen t?nt el számos „történelem el?tti” civilizáció. Így a Húsvét-szigeteki, a maja vagy a vikingek grönlandi társadalma. Az összeomlás és megsemmisülés okai között mindig ott vannak a túlnépesedés, az er?források túlzott felhasználása és kimerítése vagy egy másik, er?sebb civilizáció felt?nése. Napjainkban Haiti a legérzékletesebb példa. Haiti társadalma, miután utolsó szálig kiirtotta a fákat, halálra ítélte önmagát, a lassú agónia a szemünk láttára megy végbe. S miközben elborzadva nézzük a haláltusát, és önnön jóságunktól meghatódva segélyeket küldünk a szigetre, észre sem vesszük, hogy globális szinten ugyanazt cselekedjük, amibe Haiti belepusztul: elpusztítjuk az er?forrásainkat, és túlnépesedünk.

Diamond m?vében arra is van példa, miképp élték túl egyes társadalmak saját magukat. „Az apró (4,7 négyzetkilométer) Tikopia-sziget háromezer év után is lakható maradt” – írja Diamond. Az okok így foglalhatók össze: a tikopiaiak háromezer esztendeje ökológiai értelemben spórolnak er?forrásaikkal, és minden eszközzel elkerülik a túlnépesedést. Ha kellett, a törzsek egymás ellen háborúztak, hogy helyre álljon a sziget ideális néps?r?sége, ha pedig úgy hozta a sors, Tikopia-sziget lakóinak egy része egyszer?en kiúszott az óceánba, olyan messzire, hogy esélye se legyen visszaúszni.

Ma 3,5 milliárd embernek kellene kiúsznia az óceánba. Vagy ennyinek kellene elrepülnie egy másik bolygóra. Vagy marad még a háború, illetve a természetes úton bekövetkez? tömeges éhhalál. Ugyanis illúzió, hogy az emberiség magától átálljon egy másik életstratégiára valamilyen kataklizma kényszerít? ereje nélkül. Mindenesetre ideje lenne ezen a szemüvegen keresztül szemlélnünk dolgainkat és a világ folyását. Például azt, hogy mennyire lesz értékes hely akár húsz éven belül a vízben és term?földben b?velked? Magyarország, s hogy miközben az emberiség rendületlenül szaporodik, a nyugati társadalmak s benne a magyar képtelen az egyszer? önfenntartásra is. S ha ez így marad, akkor vajon kié lesz ez a föld, akár húsz év múlva? A miénk-e, vagy a délr?l feltartóztathatatlanul beözönl? bevándorlóké? Még egyszer mondom: húsz-harminc évr?l beszélünk. Amikor

a ma még meg sem született unokáink fiatalemberek lesznek…

Bayer Zsolt – magyarhirlap.hu

Ajánló